

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 1939, sp. zn. Rv I 662/38

Číslo:

Právní věta:

Není-li smluveno něco jiného, má původce díla nárok na to, aby s dílem bylo uveřejněno také jeho jméno.

Předpis § 21 původ. zák. vymezuje jen povšechně okruh jednotného práva původského, jež chrání jak ideální, tak i osobní zájmy původcovy.

Nárok domáhající se zákazu porušování práva původcova předpokládá nebezpečí opakování rušebního činu; tomu tak není u článku, jež byl již uveřejněn a k jehož opětnému uveřejnění nemá dojít.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 10.03.1939

Spisová značka: Rv I 662/38

Číslo rozhodnutí: 17256

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalovaná akciová společnost „M.“ objednala od žalobce článek – povídku pro svůj „Magazin 1937“ a uveřejnila jej v uvedeném „Magazinu“, ale bez autorova jména. Když se přišlo na to, že nedopatřením v tiskárně nebylo jméno žalobce jako původce vytištěno, doplnila v neprodaných výtiscích u článku autorovo jméno. Doplnění se nestalo jen asi u 3000 výtisků z celkového výčtu 20.000. Spatřuje zásah do autorského práva v tom, že žalovaná neuvedla jeho jméno při řečeném článku, který uveřejnila, domáhá se žalobce

I. určení, že mu přísluší k článku „Zázraky profesora Kladivouna“, uveřejněném v „Magazinu 1937“ původské právo – to jest právo na současné označení autorova jména při tomto článku,

II. že se žalované zapovídá, aby původské právo žalobcova, to jest právo na současné uveřejnění jména žalobcova při uveřejnění uvedeného článku v dotčeném „Magazinu“ dále

porušovala, a konečně

III., aby byla žalovaná odsouzena zaplatiti žalobci přiměřené odškodné ve výši 2000 K.

Žalovaná nepopřela autorské právo žalobcovo k onomu článku, ani je neuváděla v pochybnost, ani podle § 13 původ. zák. neuplatňovala práva náležející autoru. Soud první stolice uznal podle žaloby, uznáv co do části žalobní prosby pod III. uvedené za přiměřené odškodné 500 K. Odvolací soud k odvolání obou stran zamítl žalobu zcela.

Důvody:

Žalobce netvrdil ani nedokázal, že žalovaná převzala vůči němu závazek rozšířiti „Magazin“ k rozšíření autorova článku, zejména za účelem rozšíření autorovy popularity, a že by si osobovala jeho právo ve smyslu § 13 původ. zák. Rovněž netvrdil, že by žalovaná protismluvně vydala více exemplářů „Magazinu“. Pro určení rozsahu příkoří žalobce nic konkrétního neuvedl. To, co žalobce pokládá za zásah do autorského práva (§ 44 původ. zák.), nelze však zaň považovati, přihlédneme-li k tomu,

1. že uvedený zákon u jednotlivých kategorií děl speciálně uvádí, jaké dispozice vyhrazuje autorovi, a ve kterých tudíž nastává zásah do výhradního práva původcova ve smyslu § 44 původ. zák.,

2. že ani z ustanovení §§ 21, 22, 23, 24, 28a 29. uved. zák., ani z předpisů §§ 12, 13 a 60 uved. zák. nelze vyvoditi, že nevytištění jména autora při článku tím, kdo článek od autora objednal, autoru zaplatil a vytiskl tam, kde měl býti vytištěn, aniž vzal na se povinnost rozšiřování, při čemž autorské právo žalobce nepopíral a neosoboval si jeho práv (§ 13 původ. zák.), mohlo by býti kvalifikováno jako zásah do původského práva, i když k pojmu zásahu nenáleží zavinění a nevytištění jména za uvedených předpokladů není uvedeno v disposici, které zákon uvádí jako licence.

Není-li tu zásah, pak není ani možnost žalovati podle § 57 uved. zák. na odškodné za utrpěné příkoří, kteráž žaloba předpokládá zásah podle § 44 uved. zák. a zavinění, a není ani důvodu k žalobě a žalobnímu žádání podle § 58 zák., když žalovaná nepopírala, neuváděla v pochybnost práva žalobcova a neuplatňovala je ve smyslu § 13 uved. zák.

Nejvyšší soud odmítl dovolání žalobcovo co do částky 500 K, jinak jeho dovolání nevyhověl.

Důvody:

Dovolateli jde jen o to, aby bylo s článkem, jehož jest původcem, uveřejněno jeho jméno. Tento nárok, jak jest žalobou uplatňován, jest původci díla, není-li smluven opak, zásadně přiznati, poněvadž oprávnění původce díla k tomu, aby s dílem bylo uveřejněno také jeho jméno, plyne ze samé podstaty původského práva, jež se nevyčerpává jen ochranou ryze majetkových práv původce díla, nýbrž chrání také jeho ideální a osobní zájmy, mezi něž patří právě žalobou uplatňovaný nárok (srov. § 16 původ. zák.). Nezáleží na tom, že předpis § 21 původ. zák. toto oprávnění neuvádí výslovně, protože jednotlivá práva vyhrazená původci díla nejsou v řečeném zákonném předpise uvedena výčetmo, nýbrž onen předpis jen povšechně vymezuje okruh jednotného práva původského, které, jak řečeno, chrání i ideální a osobní zájmy původcovy. V souzeném případě však žalovaná dovolatelovo právo na uveřejnění článku „Zázraky profesora Kladivouna“ s jeho jménem z důvodu jeho původského práva k článku nejen nepopírala, ale naopak mu je přiznávala, namítajíc jen, že k vynechání jména došlo nedopatřením, které prý jí nemůže býti přičítáno za vinu, a že tedy žalobci nepřísluší ani nárok na náhradu podle § 57 původ. zák.

Dovolání není oprávněno.

Dovolatel totiž vůbec nenapadá právní názor odvolacího soudu, proč není v souzeném případě důvodu k žalobnímu žádání podle § 58 původ. zák. Mimo to určovací výrok co do porušení původského práva vynecháním žalobcova jména neměl by v podstatě v souzeném případě jiného významu pro souzený spor, nežli že by v něm bylo předurčujícím způsobem rozhodnuto o důvodu nároku jeho na náhradu škody, jenž ovšem předpokládá podle § 57 uved. zák. ještě také zavinění žalované společnosti. Jinakého právního a praktického důsledku a účinku by takovýto výrok pro žalobce za zjištěného stavu věci míti nemohl. Co do požadovaného odškodného jde však v dovolání již jen o 500 K, když žalobce nechal vejíti v moc práva onu část rozsudku procesního soudu, jímž byly další jeho nároky peněžité zamítnuty. Jde proto pro dovolání v otázce odškodného o věc nepatrnou, takže dovolací soud nemůže přezkoumati napadený rozsudek v této části pro nepřípustnost dovolání. Další žalobní žádost, aby bylo žalované zakázáno porušovati žalobcovo původské právo k článku stejným způsobem, nemá v přednesu žalobcova a ve zjištění ději podkladu. Jde totiž o článek, který byl již uveřejněn a o němž ani žalobce netvrdil, že by k jeho opětovnému uveřejnění mělo nebo mohlo dojíti. Nehledíc ani na to, že se žalovaná podle skutkového zjištění pokusila o to, aby závadný stav podle možnosti odstranila, není tu podkladu pro to, že by k uveřejnění a zvláště porušení žalobcova práva z naznačeném směru mohlo dojíti, že by zde tudíž v souzené věci podle zjištěných okolností vůbec bylo nebezpečí opakování takového rušebného činu a že by zde zájmy žalobcovy nutně vyžadovaly právní ochrany, zvláště když žalovaná sama vysvětluje věc jenom nedopatřením a když v tom směru její přednes byl potvrzen ve skutkovém zjištění. Z toho tedy nutno plným právem souditi, že žalovaná zásadně ani v tom směru nárok žalobcův nepopírala, a není podkladu k domněnce, že by se mohl podobný případ opakovati právě u žalobcova článku, jehož se spor týká. Není proto ani v této příčině žalobní prosba oprávněna.